

Õiguskantsler

Ljudmila Tamar
Advokaadibüroo Tamar
menetlus@tamar.ee

Teie 17.09.2019 nr

Meie 23.10.2019 nr 6-1/191468/1905180

Mootorsõiduki ja selle haagise tehnonõuetele vastavuse kontrollijale esitatud piirangud

Austatud Ljudmila Tamar

Palusite õiguskantsleril analüüsida, kas [liiklusseaduse](#) § 74 lõige 1¹ on kooskõlas põhiseadusega. Teie hinnangul ei ole selles sättes kehtestatud piirang proportsionaalne ega õiguspärane, sest see kehtib ka pärast karistuse kandmist.

Liiklusseaduse (LS) § 74 lõike 1¹ kohaselt ei tohi sõidukite tehnoülevaastust teha inimene, kelle kohta on jõustunud kohtuotsusega määratud ärikeeld või kellelt on ära võetud sellel töökohal töötamise õigus. Samuti ei või kontrollijana töötada inimene, kellelt kohus on ära võtnud sellel või sellega sarnasel tegevusalal tegutsemise õiguse seoses kutse- või ametiõiguste kuritarvitamise või ametikohustuste rikkumisega. Tehnoülevaastust ei või teha ka inimene, keda on karistatud tahtlikult sooritatud kuriteo eest, piirang kehtib karistusregistrist karistusandmete kustutamiseni ehk karistatuse ajaks.

Nimetatud säte on kooskõlas [Eesti Vabariigi põhiseadusega](#), kuna mootorsõiduki tehnonõuetele vastavust kontrollivad inimesed täidavad halduslepingu alusel avalikku ülesannet. Neile töötajatele kõrgendatud nõuete seadmine on lubatav, kuna see aitab tagada tehnoülevaastuse usaldusväärsuse ja seeläbi kaudselt inimeste elu, tervise ja vara kaitse.

Sättega kehtestatud keeld piirab põhiseaduse §-s 29 sätestatud õigust valida vabalt tegevusala, elukutset ja töökohta. Riigikogu võib põhjendatud juhtudel piirata nii tegevusala, elukutse kui ka töökohta valikut. Nii näiteks võib kehtestada konkreetsetele tegevusaladele kvalifikatsiooninõuded (nt arstid, kohtunikud, advokaadid), kogemusnõuded või ka keelenõuded (nt piisava eesti keele oskuse nõue). Sarnased piirangud, millega keelatakse teatud süüteo eest karistatud isikutel kas alaliselt või ajutiselt mõnel elualal tegutseda, kehtivad ka teistes valdkondades.¹

Liiklusseaduse § 74 lõike 1¹ lisati liiklusseadusesse 2015. aastal. [Liiklusseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskirjas](#) põhjendati seda vajadusega ühtlustada sõidukite tehnilise kontrolli tegijatele esitatavad nõuded mootorsõidukijuhi õpetajale ja eksamineerijale seatud nõuetega – ka neile kehtib tahtliku kuriteo eest määratud karistuse kehtimise ajal sarnane piirang. Riigikogu kaalutlused on mõistetavad, kuna sõidukite tehnilise

¹ Nt avaliku teenistuse seadus, kaitseväge korralduse seadus, lastekaitse seadus, hasartmänguseadus, kindlustustegevuse seadus jne.

kontrolli tegijad täidavad riigiga sõlmitud halduslepingu alusel avalikku ülesannet. Nende töötajate usaldusväärsus aitab tagada, et teedel ja tänavatel liiguksid ainult sõidukid, mis on selleks tehniliselt sobivad. See omakorda aitab tagada inimeste elu, tervise ja vara kaitse.

Inimene võib tehnöülevaatuse tegijana töötada jälle pärast seda, kui tema karistusandmed on karistusregistrist kustutatud. Tegemist ei ole seega eluaegse piiranguga. Piirangu kehtivusaeg sõltub toime pandud rikkumise raskusest ja mõistetud karistusest ning sellest, kui õiguskaualekalt inimene on käitunud, seega karistuse täitmise ajast ja edasistest rikkumistest hoidumisest.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Marju Agarmaa 693 8447
Marju.Agarmaa@oiguskantsler.ee